

1. ПОЈАМ И КАРАКТЕРИСТИКЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Локална самоуправа је једна од великих идеја политичке науке, али и политичке и уставне праксе, која стално изазива интерес и о којој још увек постоје многе нејасноће и различита схватања и тумачења. Разлике су и битне али и терминолошке јер и сам назив локална самоуправа није општеприхваћен па су тако у оптицају многи термини који више или мање погађају суштину ове богате и разноврсне појаве. Тако се у енглеској (па и америчкој) политичкој пракси и језику одомаћио термин „локална влада“ (local government) или у Швајцарској назив локална аутономија, док се у већини земаља користи назив локална самоуправа (самоуправление у руском језику) што је случај и код нас, у Србији, где се овај назив појавио крајем XIX века као весник демократије и симбол отпора бирократској и централистичкој држави и власти под династијом Обреновића. Може да се каже да нема државе без веће или мање локалне самоуправе и то важи и за капиталистичке и оне бивше социјалистичке (и постсоцијалистичке) земље. Без обзира на бројне облике и специфичности, локална самоуправа се углавном схвата као облик територијалне децентрализације и означава да једно уже подручје унутар државе ужива самосталност у вршењу одређених послова који се са централних органа државе преносе и поверавају изабраним локалним органима или самим грађанима који их врше непосредно. Локална самоуправа је у ствари изворни облик демократије, због чега је проф. Јован Ђорђевић одваја и разликује и од саме децентрализације јер док је по њему децентрализација пре свега административни појам, она је (локална самоуправа) политички појам и превасходно се тако и одређује.

Локална самоуправа је облик територијалне организације државе али не и једини јер поред ње постоје и многи други, са различитим садржајем и степеном самосталности (самосталним делокругом), као што су, рецимо, шведски срезови (каунтрија), француски департмани, италијански региони и покрајине, португалске аутономне области, белгијски језички региони или градови каунтрије, дистрикти, специјалне јединице и др, код нас, у југословенској (односно српској) пракси аутономије, односно покрајине и др. Локална самоуправа је најнижа јединица и облик децентрализације тако да располаже најмањим степеном самосталности и самоуправности у односу на друге, веће или шире, облике територијалне децентрализације који је обухватају и са њом су у одређеном односу, утврђеном законом и другим актима. Поред разлика које су чисто терминолошке, за локалну